

4. Кузнецова Н. Ф. Значение преступных последствий для уголовной ответственности. Москва : Госюриздат, 1958. 219 с.

5. Механизм причинения вреда объекту преступления. *Совершенствование уголовного законодательства и практики его применения* : межвузовский сборник. Красноярск : Краснояр. ун-т, 1989. С. 63–69.

6. Михлин А. С. Последствия преступления. Москва : Юрид. лит., 1969. 104 с.

7. Тимейко Г. В. Общее учение об объективной стороне преступления ; отв. ред. П. Т. Некипелов. Ростов : Рост. ун-т, 1977. 216 с.

8. Трайнин А. Н. Избранные труды / сост., вступ. ст. : Кузнецова Н. Ф. Санкт-Петербург : Юрид. центр Пресс, 2004. 898 с.

9. Филимонов В. Объект преступления и последствие преступления. *Уголовное право*. 2010. № 3. С. 67–72.

10. Цивільний кодекс України : закон від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

11. Юровских А. В. Типичные модели механизма совершения умышленного причинения тяжкого вреда здоровью, повлекшего по неосторожности смерть потерпевшего. *Сборник научных трудов : Право. Педагогика. Психология. Лингвистика. Гуманитарные науки*. Сургут : Сургут. ун-т, 2004. Вып. 18, ч. 2. С. 109–114.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-58>

НАДБАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА НА СЛУЖБИ У ШАХРАЇВ

Добробог Л. М.

доктор юридичних наук,

професор, старший науковий співробітник наукової лабораторії

соціологічних та кримінально-правових досліджень

Навчально-наукового інституту заочного навчання

та підвищення кваліфікації

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

м. Дніпро, Україна

Інформаційне суспільство прийшло на зміну індустріального суспільства. Однією із основних ознак інформаційного суспільства є та, що інформація і знання продукуються в єдиному інформаційному

просторі, а головними продуктами виробництва інформаційного суспільства стали ті ж самі інформація і знання. [1].

До єдиного інформаційного простору на сучасному етапі відноситься Інтернет. Досягненнями науки та техніки не проминули скористуватися й шахраї.

Шахраї використовують найпопулярніші соціальні мережі: «Facebook», «Viber» тощо. Шахрайські схеми дуже прості. В основному це купівля/продаж неіснуючого товару з попередньою стовідсотковою передплатою. Звичайно, що товар ніхто не надсилає покупцю. Предметами фішингу* можуть виступати різні речі, послуги тощо.

Звертає увагу на себе той факт, що особа шахрая, як правило, це людина із базовою середньою, або середньою спеціальністю освітою, ніде не працююча.

Щодо характеристики за статтю особи злочинця, то серед злочинців незначно переважають чоловіки. Жінки ж, як правило мають на утриманні неповнолітніх дітей. Злочинцями є, як мешканцями міста, так і села. Іноді злочини скоюються із місць позбавлення волі.

За останні чотири роки динаміка задокументованих НП України злочинів, учинених з використанням інформаційних технологій не залишалась незмінною (див. рис. 1).

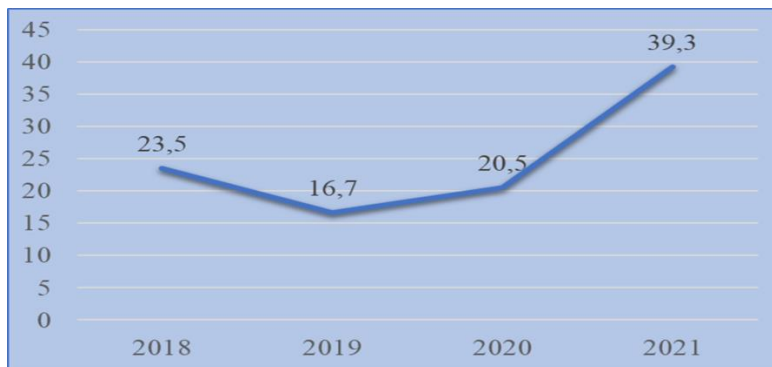

Рис. 1. Динаміка кількості задокументованих НП України злочинів, учинених з використанням інформаційних технологій, %

* Фішинг – (англ. phishing МФА: [ˈfɪʃɪŋ] від fishing – риболовля) – вид шахрайства, метою якого є виманювання в довірливих або неуважних користувачів мережі персональних даних клієнтів онлайн-аукціонів, сервісів із переказу або обміну валюти, інтернет-магазинів. Шахраї намагаються змусити користувачів самостійно розкрити конфіденційні дані – наприклад, надсилаючи електронні листи з пропозиціями підтвердити реєстрацію облікового запису, що містять посилання на сайт, зовнішній вигляд якого повністю копіює дизайн відомих ресурсів.

Динаміка кількості задокументованих НП України злочинів, учинених з використанням інформаційних технологій, наступна: найбільша кількість злочинів зафіксована у 2021 р. – 39,3 %, у 2018 р. – 23,5 %, у 2020 р. – 20,5 %. Найменше злочинів було задокументовано у 2019 р. – близько 17 %. Динаміка кількості злочинів скоєних у 2022 р. не аналізувалася, оскільки Звіт Голови НП України у період підготовки статті ще не було оприлюднено.

Такі тенденції привертали увагу й науковців. Теоретичні аспекти проблеми були висвітлені в статті А.Є. Фоменка «Про кримінологічний моніторинг поліції та зарубіжний досвід кримінологічної діяльності поліції». В роботі автор намагається дати визначення та порівняти категорії: «кримінологічний моніторинг» та «моніторинг оперативної обстановки». Ним встановлено, що ці категорії не тотожні [3]. Нашу увагу привернула ця стаття тим, що одним із етапів запобігання злочинності взагалі, і шахрайства, зокрема, в Інтернеті, має бути саме моніторинг, як оперативної обстановки, так і особи злочинця та потерпілого. А.Є. Фоменко переконаний в тому, що неабияке місце в моніторингу повинна відігравати наука.

Також, проблемами шахрайства з використанням електронно-обчислювальної техніки займався молодий науковець С.В. Чучко [4].

Таким чином, слід констатувати, що таке негативне явище в суспільстві, як шахрайство, яке вчинене шляхом незаконних операцій з використанням електронно-обчислювальної техніки постійно досліджується вітчизняними науковцями. Необхідно констатувати про плідну співпрацю теорії й практики. Результатами яких є методичні розробки. Разом з тим, на нашу думку для більш плідної роботи працівників поліції необхідно посилювати ІТ- підготовку майбутніх правоохоронців, а практиків забезпечити сучасною технікою. Це дасть можливість зменшити кількість злочинів із з використанням електронно-обчислювальної техніки

Література:

1. Інформаційне суспільство. *Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії*. URL:https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B5_%D1%81%D1%83%D1%81%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE (дата звернення: 13.02.2023)
2. Звіт Голови Національної поліції України С. Князева про результати роботи відомства за 2018 рік. 17 с. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/news/2018/Zvit_NPU_2018.pdf (дата звернення: 13.02.2023). ЗВІТ Голови Національної поліції України про

результати роботи відомства у 2019 році. 19 с. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit_2019/zvit (дата звернення: 13.02.2023). ЗВІТ Національної поліції України про результати роботи у 2020 році. 14 с. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2020/npu-zvit-2020.pdf> (дата звернення: 13.02.2023). Звіт Голови Національної поліції України про результати роботи відомства у 2021 році. 15 с. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2021/Zvit_NPU_2021_.pdf (дата звернення: 13.02.2023).

3. Фоменко А. Є. Про кримінологічний моніторинг поліції та зарубіжний досвід кримінологічної діяльності поліції. *Актуальні проблеми кримінально-правового, кримінально-процесуального та криміналістичного забезпечення безпеки України та світу* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 27 листоп. 2020 р.). Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. С. 9–12 URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/7719> (дата звернення: 13.02.2023).

4. Чучко С. В. Віртуальні (комп'ютерні) сліди шахрайства, пов'язаного із торгівлею товарами через мережу Інтернет. *Сучасні інформаційні технології в діяльності Національної поліції України* : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Дніпро, 26 листопада 2020 р.). Дніпро : ДДУВС, 2020. С. 25–28. URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/5971> (дата звернення: 13.02.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-59>

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО КРИМІНАЛІЗАЦІЮ ТРАНСЛЯЦІЇ ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА АМОРАЛЬНИХ ВЧИНКІВ

Лантінов Я. О.

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права та кримінології

Харківського національного університету внутрішніх справ

м. Харків, Україна

Цифровізація діяльності продовжується і не лише втілюється у все нових їх видах але докорінно змінює багато базових та супутніх уявлень. Назвати зміни в діяльностях наших сучасників та їхньому образі життя у цілому інакше ніж бурхливими – буде переменшенням. 212